

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, контроль та аналіз виробничих запасів (на прикладі ТОВ
«Медичний центр «Медікап»»)
(назва теми)

Виконавець:

студент ЦЗФН 4 курс 1 група
Пацація Анастасія Тамазіївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

старший викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Доценко Олена Валеріївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. На сьогодні підприємства прагнуть створювати більш конкурентоспроможну продукцію для розвитку та збільшення обсягів реалізації на зовнішніх та внутрішніх ринках збуту. Та важливою складовою для досягнення найкращого результату є забезпечення підприємства необхідною кількістю виробничих запасів.

Однак у сучасних умовах система управління запасами є неефективною через неналагодженість контролю за своєчасним забезпеченням підприємства виробничими запасами або через їх надлишок, що штовхає підприємство до непланових збитків.

Проблеми обліку виробничих запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою швидкої і достовірної інформації. Процес відображення їх в обліку, який складався роками не задовольняє інформацією управлінський персонал. Тому станом на сьогоднішній день важливим є вирішення питання організації сучасного обліку виробничих запасів до вимог оптимізації оперативності та достовірності надання інформації для потреб менеджменту з метою раціоналізації управління такими активами та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання в цілому.

Даною проблематикою було зацікавлено багато економістів. Питання сутності виробничих запасів з різним ступенем теоретичного і практичного висвітлення розглянуто в багатьох сучасних виданнях. Серед науковців, які приділили достатньо уваги дослідженню цього питання, можна назвати таких: Безруких П. С., Коноплицький В. А., Покропивний С. Ф., Лень В. С., Аренс Е. А. тощо. Водночас проблемами удосконалення класифікації й обліку виробничих запасів займалися такі економісти, як Ткаченко Н. В., Бутинець Ф. Ф., Горецька Л. Л., Нашкерська Г. В., Мельник Р. А. тощо. А проблему удосконалення обліку та контролю запасів піднімали у своїх роботах такі вчені, як Білуха М. Т., Савицька Г. В., Гетьман В. Г., Садовська І. Б., Попович П. Я., Виноградова М. О., Дріга О. П., Лишиленко О. В., Ловська І. Д., Орлова В. К., Костирко І. Г., Голов С. Ф., Принада І. В., Хомин П. Я., Сопко В. В., Максимова В. Ф. та інші. Однак, тема обліку та контролю запасів надалі залишається актуальною. Її треба ще досліджувати та розкривати для подальшого вивчення та удосконалення рішень щодо поліпшення контролю над використанням виробничих запасів на підприємстві.

Мета та завдання дослідження. Дана робота направлена на обґрунтування теоретичних аспектів та побудова пропозицій щодо вдосконалення обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на підприємстві.

Щоб досягнути поставленої мети кваліфікаційної роботи необхідно виконати такі завдання:

- дослідження основних теоретичних аспектів обліку виробничих запасів;
- ознайомлення з літературними джерелами по даній тематиці;
- поглиблення знань з нормативно-правових документів обліку та контролю виробничих запасів;

- проведення аналізу первинного обліку виробничих запасів;
- розгляд особливостей синтетичного та аналітичного обліку виробничих запасів на досліджуваному підприємстві;
- розробка удосконалення обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на підприємстві;
- аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів на ТОВ «Медичний центр «Медікап»».

Об'єкт і предмет дослідження. Процес обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів виступають об'єктом дослідження. А предметом є теоретичні та практичні аспекти обліку та контролю виробничих запасів та на підприємстві ТОВ «Медичний центр «Медікап»».

Методи дослідження. Дослідження проводилось із застосуванням діалектичного методу до вивчення сучасного стану обліку і контролю виробничих запасів. Також були використані загальні наукові засоби аналізу, обліку та контролю. Метод порівняння було використано для знаходження спільних та відмінних рис об'єкта дослідження. Абстрагування, як метод, використовувалось для класифікації запасів. Під час дослідження складових собівартості виробничих запасів було застосовано метод аналізу, а за допомогою синтезу буде обґрунтовано пропозиції удосконалення обліку операцій, які пов'язані з обміном подібних і неподібних активів.

Інформаційна база. Нормативні та законодавчі документи обліку, контролю та аналізу виробничих запасів, наукові праці вчених з теми дослідження, економічні видання на тему дослідження, матеріали науково-практичних конференцій, первина документація, облікові реєстри та фінансова звітність підприємства ТОВ «Медичний центр «Медікап»» - це все виступило інформаційною базою дослідження даною роботи.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменувань) та 19-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 65 сторінок. Основний зміст викладено на 52 сторінках. Робота містить 9 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти обліку виробничих запасів»* розглянуто теоретичну сторону виробничих запасів, їх поняття та основні аспекти, класифікацію та оцінку, нормативне забезпечення їх обліку та розглянуто проблемні питання обліку виробничих запасів.

У другому розділі *«Практичні аспекти обліку товарних запасів на підприємстві ТОВ «медичний центр «Медікап»»»* проаналізовано загальну економічну характеристику та основні показники діяльності підприємства, динаміку отриманого прибутку та фінансову стійкість ТОВ «медичний центр «Медікап»», розглянуто первинний, аналітичний та синтетичний облік виробничих запасів на підприємстві, описано документи за якими оприбутковуються виробничі запаси та запропоновано методи удосконалення їх обліку.

У третьому розділі *«Внутрішній контроль та аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів на досліджуваному підприємстві»* розглянуто теоретичні напрями внутрішнього контролю виробничих запасів, досліджено методи проведення внутрішнього контролю та інвентаризації виробничих запасів на підприємстві ТОВ «медичний центр «Медікап»», зроблено аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів на підприємстві, запропоновано введення положення про внутрішній контроль та поради щодо періодичності проведення інвентаризацій.

ВИСНОВКИ

В роботі розкрито теоретичні аспекти та запропоновано вирішення науково-практичного завдання, яке полягає в удосконаленні процесу обліку виробничих запасів та розробці положення про внутрішній контроль.

Згідно П(С)БО 9 [25] до запасів відносять: сировину, основні і допоміжні матеріали, комплектуючі, що призначені для виробництва продукції; незавершене виробництво, готову продукцію, товари, як матеріальні цінності, для подальшого продажу, МШП та поточні біологічні активи.

Проаналізувавши економічну літературу, розкрито сутність «виробничих запасів». Виробничі запаси – це частина матеріальних активів, придбані або самостійно виготовлені підприємством, які використовуються у виробництві для отримання прибутку. Вони приймають участь у виробництві протягом одного виробничого періоду та повністю переносять свою вартість на вартість готової продукції.

За планом рахунків виробничі запаси обліковуються на рахунку 20 «Виробничі запаси», який в свою чергу має такі субрахунки для відображення наявності та руху виробничих запасів:

- 201 "Сировина й матеріали", які входять до складу продукції;
- 202 "Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби", які потребують додаткових витрат праці з їх обробки або збирання;
- 203 "Паливо", що придбається чи заготовлюється для технологічних потреб виробництва;
- 204 "Тара й тарні матеріали", крім тари, яка використовується як господарський інвентар;
- 205 "Будівельні матеріали" необхідні для виконання будівельно-монтажних робіт, виготовлення будівельних деталей і конструкцій;
- 206 "Матеріали, передані в переробку";
- 207 "Запасні частини";
- 208 "Матеріали сільськогосподарського призначення";

- 209 "Інші матеріали" - відходи, невиправний брак, матеріальні цінності від ліквідації основних засобів, які не можуть бути використані як матеріали.

Так само було розглянуто класифікацію виробничих запасів, які поділяються за такими ознаками, як за призначенням і причинами утворення, за місцем знаходження, за рівнем наявності на підприємстві, за наявністю на початок і кінець звітного періоду, відносно до балансу та за ступенем ліквідності. Розглянуто та описано кожний з них, їх види та коротка характеристика для них.

Оцінку виробничих запасів відбувається при їх надходженні, вибутті та на дату балансу. Серед методів оцінки, які було розглянуто у роботі, є метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, метод середньозваженої собівартості, метод ФІФО, метод нормативних затрат та метод ціни продажу. Кожен з методів було описано та, за необхідністю, наведено формули їх розрахунку.

Нормативне забезпечення регулює порядок проведення бухгалтерського обліку та контролю виробничих запасів на підприємстві, які покликані забезпечити основні їх завдання, що було описано у даній роботі.

Також дослідження нормативно-правових документів дає змогу під час проведення внутрішнього контролю запасів підтвердити реальність і достовірність вартості запасів у фінансовій звітності та відповідність операцій з ними чинному законодавству.

До практичної частини кваліфікаційної роботи відноситься аналіз виробничих запасів на прикладі підприємства ТОВ «Медичний центр «Медікап»». За допомогою даного аналізу ми оцінюємо зниження матеріаломісткості продукції загалом чи по окремим виробам. Також виявляємо чи є та де само перевитрати матеріальних ресурсів, якщо норми використання виробничих запасів не виконуються. Та за наявністю складає план їх більш економного застосування.

Також підприємству ТОВ «Медичний центр «Медікап»» було надано декілька порад щодо покращення ведення обліку виробничих запасів.

Розглядаючи внутрішній контроль, описано його основні елементи організації. Підкреслено основні завдання внутрішнього контролю виробничих

запасів та його етапи проведення. І так само детально зазначено причини для його проведення на підприємствах.

При аналізі контролюючих заходів, що проводяться на підприємстві ТОВ «Медичний центр «Медікап»», було виявлено не дуже позитивні моменти. А саме інвентаризацію виробничих запасів (доречі, не тільки запасів, а в цілому також), яка проводиться лише раз на рік. А також відсутність положення про внутрішній контроль. Однак, все не так критично тому, що підприємством таки проводиться внутрішній контроль щомісяця, перевіряються документи, облік, реєстри виробничих запасів (та інших аспектів обліку)

Тому в ході виконання даної роботи було вирішено запропонувати введення на підприємстві ТОВ «Медичний центр «Медікап»» положення про внутрішній контроль. В главах приведено вагомі причини для організації внутрішнього контролю та надано конкретні етапи, за якими можна його досягти. Запропоновано етапи його проведення, а також конкретні шаги щодо проведення внутрішнього контролю виробничих запасів. Додатково наведено джерела, які знадобляться для здійснення вищезазначеного виду контролю.

Підприємство ТОВ «Медичний центр «Медікап»» однозначно має великі перспективи подальшого розвитку. Потребує лише зусиль для покращення вже існуючої добре працюючої системи. Це надасть досліджуваному підприємству нові шляхи для зменшення витрат, а значить, і для збільшення прибутку.

АНОТАЦІЯ

Пацація А.Т. «Облік, контроль та аналіз виробничих запасів (на прикладі ТОВ «Медичний центр «Медікап»»)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності « 6.030509 Облік і аудит »

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою « Облік і аудит ». –

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку виробничих запасів; поняття, класифікація, оцінка, нормативне забезпечення та проблемні питання обліку виробничих запасів: розглянуто сутність та напрями внутрішнього контролю виробничих запасів.

Проаналізовано основні показники діяльності, первинний, аналітичний та синтетичний облік виробничих запасів на досліджуваному підприємстві та методика проведення внутрішнього контролю; проаналізовано забезпеченість та ефективність використання виробничих запасів.

Запропоновано методи удосконалення обліку виробничих запасів для досліджуваного підприємства, введення положення про внутрішній контроль та частіше проведення інвентаризацій.

Ключові слова: облік, внутрішній контроль, виробничі запаси, аналіз.

ANNOTATION

Patsatsiia A. "Accounting, control and analysis of inventories (for example, Ltd. Medical Center "Medikap")"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty

"6.030509 Accounting and Auditing"

(code and name of the specialty)

for the educational program « Accounting and Auditing ». –

(title of the educational program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of inventory accounting; concept, classification, evaluation, normative support and problematic issues of inventory accounting: the essence and directions of internal control of inventories are considered.

The basic indicators of activity, primary, analytical and synthetic inventory accounting of the investigated enterprise and the method of internal control are analyzed; the security and efficiency of the use of industrial stocks are analyzed.

Methods of improving inventory accounting for the investigated enterprise, introduction of the provision for internal control and more frequent inventory are proposed.

Keywords: accounting, internal control, inventories, analysis.